

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Évesz évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr.— Egyenlő száma 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Honvédelmi költségvetés.

A közhelyeken oly gazdag, eszmékben oly szegény költségvetési vita kezd megint kiemelkedni a szocialista, sajtóbírói és rendőri rekriminációk posványából, mert az igazságügyi miniszter záróbeszéde, melyben beszámolt a vezetése alatt álló miniszterium utolsó három évi működéséről, továbbá a sajtó-autonomia felvetése és a sajtótörvény revíziójának kérdése ismét arra a magas színvonalra emelte a vitát, melyet az ilyen fontos tanácskozásoknál mindig meg kellene tartani, de a melyet nem a kormány és nem a szabadelvű párt hibájából oly gyakran elhagynak.

Az igazságügyi miniszter lendületes beszéde s tisztán tárgyilagos előadása után meg van adva a lehetőség arra, hogy megtartsák azt a tekintélyes magaslato, a melyen a költségvetési vita most már megint mozog, mert az igazságügyi vita fényes befejezése után a honvédelmi költségvetés tárgyalása következik, mely tárcza az utolsó években még ellenzéki körökben is oly kedvelté, annak vezetője oly népszerűvé lett, a milyen korábbi években soha, egy miniszter alatt sem volt.

Az engesztelés hangja huzódik keresztül a törvényhozás termén, midőn a honvédelmi tárcza felkelti a meglepődését és lelkesedését minden igaz hazafinak, a kinek szívében fekszik ez a tisztán magyar, igazi nemzeti intézmény. Mert valóban magyar nemzeti ambíciónak kellett

báró Fejérváryt lelkesíteni, midőn fáradhatlan kitartással és bámulatos erélylyel olyan elite-csapatot teremtetett a honvédségből, melyre egész Európa részint elismeréssel, részint bámulattal tekint.

A honvédség a magyar nemzet büszkesége. Ilyennek képzeltek azt nemzetünk nagyjai, köztük egy Andrássy, de a legnagyobb erőfeszítésekkel sem voltak képesek arra a magaslatra emelni, a melyen az ma áll.

Hamisnak bizonyult az ellenzéknek az az állítása, hogy a hadsereg szelleme kivetkőzteti nemzeti mivoltából a honvédséget. Ez a szellem sem a hadseregben, sem a honvédségben nem létezik. Hanam igenis van a honvédségben nemzeti szellem, melyet tökéletesen fedez a közös hadseregben uralkodó szellem, a mely nem fordul a polgárság ellen, hanem királyért és hazáért hálálba vezet. Ezt a szellemet, mely a legtüzesebb chauvinistát is kell hogy kielégítse, majdnem utolérhetlen harc képesség támogatja. A felszerelés teljes, a szellem minden kételyen felül álló, a vezetés összehasonlíthatatlanul kifogástalan és céltudatos: ez ma a honvédség báró Fehérváry miniszter alatt, melyért mint egy korszerű hadsereg mintájáért, egész Európa irigyel bennünket.

Ehez járul még, hogy báró Fehérváry a tisztképzés és a magyar tannyelvű tanintézetek terén olyan sikereket ért el, melyek pár évvel előbb még a magyar chauvinisták álmvilágába tartoztak, egyik

legelőkelőbb részét tették azoknak a nemzeti követeléseknek, melyek körül egy kiváló politikai párt programja csoportosult, melyekkel a párt a választásokba ment s melyeket a Bánffy-kabinet által teljesíthetetleneknek tartottak: nemzeti követelések, melyek teljesítéséért forró szócsatákat vívtak, mint a világ egyetlen parlamentjében sem; ezeket báró Fehérváry minden harc és nyomás nélkül meghozta a magyar nemzetnek a király szabad elhatározásából, mintegy megpecsételését a király és nemzet közt való békének; ajándékot, melyet Magyarország annál nagyobb lelkesedéssel fogadott, minthogy a király spontán elhatározásának volt az eredménye és a kölcsönös bizalom nyilvánulása.

Mindenki emlékszik még arra a lelkesedésre, melylyel Magyarország a király elhatározását üdvözlölte. Azon az uton, mely a királyokat népeik szívéhez vezeti, korszakos állomás volt ez és ha a honvédelmi miniszter ennél egyebet sem tett volna hazájáért, akkor is biztosítva lenne számára a nemzet örök hálája és elismerése. De báró Fehérváry a tett és sikerek embere, kinek a nemzet még többet is fog köszönni s kitől joggal vár még többet. Az ország közvéleménye pedig megragad minden alkalmat, hogy elismerését nyilvánítsa a miniszter iránt, kire nézve a tisztelet napjai azok, melyeken a törvényhozás az ő tárczája költségvetését tárgyalja.

TÁRCZA.

Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története.

Mikor Graecz György 1894. december 1-én ennek a munkának megírásához fogott, rövidesen azt a célt tűzte mag elé, hogy az egész nagy anyagot két kötetben dolgozza fel. Az első kötetben foglalkozand a szabadságharc indító okaival, a második kötetben elmondandja a megrázóan fenséges szép dráma lefolyását. Ámde ember tervez és a történetíró végez! Minél jobban behatolt munkája lényegébe, annál inkább meg kellett győződnie arról, hogy a magyar szabadságharc történetében tulajdonképpen az emberiség szabadságharcának történetét tárgyalja s ha csak fölületes és darabos nem akar lenni, művét két kötetben lehetetlen beszorítani.

Igy történt meg aztán a hazai történetírás öröme az eset, hogy a két kötetre tervezett munkából öt vaskos kötet lett, öt olyan vaskos kötet, a melyeknek mindegyike felér egy-egy bibliával, nemcsak terjedelemben, de értékre nézve is, még pedig azon nagyon súlyos okoknál fogva, mert megint bennünket a hazaszeretre, a fajunk iránti testvériségre, nemzetünk történetére, csufondáros viszály-

kodásunk megutálására, az idegen faj és uralkodó elem gyűlöletére, s mindennekfelett önerőnk kifejtésére és szabadságszeretetünk megbecsülésére.

De hát szükséges-o, kérdjük, mindezeket a szívhez és észhez szóló dolgokat könyvekbe foglalni a magyar nép számára?

Szükséges, feltétlenül szükséges!

Megokoljuk, miért!

Abban a rohamos, szinte hihetetlen magasságot elért fejlődésben, melyre 1848. óta jutottunk, nagyon sok a téves, a rossz, a gonosz. A közérköcsök meglazultak, a hazaszeretet megcsökkent. Népünket csakis az ilyen újabbkori bibliák, mint a Graecz könyvei, képesek a helyes utra visszatéríteni.

Tekintsük csak meg közelebbről ezeket a könyveket!

Már az első kötetben a történeti események hű és tiszta képe mellett ott találjuk az európai forradalmak történetét is. Látjuk, hogy a mi szabadságharcunk, ugyiszólván hegyesűcsa lesz az eseményeknek.

Az ország, mely eddig gyalázatos rabszolgaságban szünylődött, egyes lelkes hazafiak felszólítására megrázza, széttépi lánczeit s odaáll az emberjogokért küzdő nemzetek sorába. Petőfi „Nemzeti dalá”-nak gyűjtő hatása alatt kardot köszörülve riadja, hogy: „A magyarok istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!”

S mit tesz a kamarilla? A szép szóra, a kö-

nyörgésre azonnal felel, hogy a magyar rebellis, lázadó, el kell venni meglévő jogait is. Drága véren szerzett ősi földjén osztozzanak meg az engedelmes eszárímadó horvátok, szerbek, szászok, tótok és oláhok.

Kossuth lángszelleme, emberfeletti szervezőképessége kellett ahhoz, hogy előbb a kamarilával, aztán az országos zöndülésekkel megbirkózzunk.

S ez a világtörténelemben is a legelső név, már az első kötet első lapjain megkezd s mind az öt kötetben át lankadhatlan erővel folytatja fényes szereplését. Az ő intéző keze látszik meg minden eseményen, az ő óriási nagy lelke ragyogja be a nemzet minden mozdulatát, minden egyes tettét akként, mint a magához ölelt földgolyókat a soha le nem nyugvó nap.

A talpra állott nemzet aztán megmutatja ősi hazaszeretét. Csodás áldozatkészséggel viszi a haza oltárára vagyonát, életét. Az ara oda adja jeggyűrűjét, az özvegy utolsó falatját, az iparos utolsó garasát, a hivatalnok, a földesúr ékszerait, a nemes és főnemes aranyát, drágaságait, csakhogy jőjjön el a szabadság, egyenlőség, testvériség országa, legyen független, önálló a nemzet s rendelkezék önálló bankkal és vámterülettel.

Kit ne lelkesítne, kit ne tanítana hazaszeretre, önmegtagadásra az ilyen történetek olvasása?

A nagy mű második köteté a szerbek, horvátok, tótok és oláhok garázdálkodásaival, embertelen-

E felfogásnak adott ma minden szónoklatnál ékeesebb kifejezést a képviselőház, midőn vita délkül megszavazta a honvédelmi költségvetést. A bizalomnak e majdnem tüntetészerű kifejezéséhez feltétlenül csatlakozik az egész ország. Ez legyen ezuttal jutalma egy a miniszter, mint a vezetése alatt álló intézmény önfeláldozó, hazafias működésének.

A földadó leszállítása.

Azt a sok részről s rendkívül gyakran hangoztatott kívánságot, mely ebben a czimben foglaltatik s amelyet általában a magyar mezőgazdaság egyik legfontosabb orvosszerű hirdettek mindenkoron: a pénzügyminiszter egész eszében tényleg megvalósította.

Az 1898-ik év folyamán beszédendő földadó összegét a pénzügyminiszter egy millió forinttal esélyesebb összegben állapította meg, mint a mennyi az 1896—97-ik évre nézve előirányozva volt. A múlt évben a magyar mezőgazdaság földadó czimén 343 millió forinttal tartozott hozzájárulni az állambiztartás fedezéséhez, míg a folyó 1898-ik évben a pénzügyminiszter egy millió — az országgyűlésnek majdan megadandó jóváhagyásával — csupán 333 millió forintnyi hozzájárulást kíván a magyar földbirtokos osztálytól.

Ez a nagy jelentőségű intézkedés kétségkívül a legfontosabbak közül való, amelyeket mezőgazdaságunk érdekében tenni lehetett. Az adó s nevezetesen a földadó nálunk fennálló rendszerének az a természete, hogy ugyszólván az egyetlen biztos és változhatatlan tényezőként szerepel a mezőgazdaság anyagi mérlegén. A költség és általában a kiadás másrészt pedig az eredmény és általában a bevétel teljesen bizonytalan méretekkel játszanak közre ebben a számvetésben, melynek alakulására hatással van a természetnek ugyszólván minden nyilvánulása. Csupán egy van tehát, ami feltétlen és bizonyos: az adó. Eddig legalább így volt minálunk, mert a viszonyok minden változandósága dacára változatlan teherként nehezedett a gazdaságra az előre megállapított, törvényesen kontingentált földadó.

Ily előzmények után s a vázolt körülmények között felette figyelemreméltó dolog, hogy Lukács László pénzügyminiszter a földadót is ama tényezők közé sorolja, amelyek a föld eredmények változandóságához alkalmazkodnak. Ez az intézkedés — mely ezuttal egy millió forintnyi teher könnyebbedést jelent a magyar mezőgazdaságra nézve — rendkívül örömdetes, mert a legérzékenyebb ponton enyhít a gazdaság súlyos bajain s az egyenes adóknak mindenkor nehéz nyomását épp ott mérsékeli, a hol a

seégeivel foglalkozik. Olyan események tanuivá tesz bennünket ez a könyv, amelyeknek olvasására fellázad minden csepp vérünk és azt mondjuk a szerzővel, hogy a magyarok sokszor emlegetett istene abban az időben csakugyan aludt, mert különben nem engedte volna meg, hogy a szerbek és oláhok egész magyar családokat, egész magyar falvakat az utolsó csecsszopó gyermekig kiirtsanak, védtelen szüzeket megbecstelenítsenek, embereket elevenen megnyuzzanak, megsüssenek, ellássanak, kettéfürszeljenek.

Nagy tanulság ránk nézve a harmadik kötet is. Megtudjuk belőle, hogy a többi európai népek küzdelmein és vészkiáltásain közepett mennyire magunkra hagytak bennünket már akkor is! Az osztrák hatalmi összeköttetéseknek fogva csak csodálataikat, legfőbb részvétüket fejezték ki. De meg tudjuk belőle azt is, hogy bár minden ármány szövetkezett is ellenünk, öserényünk, a mesés magyar vitézség a porba tiporta hitvány ellenségeinket s már-már győzedelmeskedik is rajtuk, ha császári alkuvásra az orosz beavatkozás meg nem történik.

(Vége következik.)



nyomás már erősen rovására volt a létminimum sértetlenségének. A magyar birtokos-osztályban, a kisgazdától kezdve fel a latifundumok uráig, mindenki meg fogja érezni ennek az intézkedésnek hatását az anyagi téren, de kétségkívül mutatkozni fog a hatás az öntudat emelkedésében is annak a ténynek nyilvánulása nyomán, hogy a magyar állam segítőkart nyújt amugyis sokat sanyargatott gazdáinak ott is, ahol mindeddig a legkonzervatívabb adópolitika volt irányadó.

Hogy a földadó leszállítása helyénvaló és szükséges volt éppen ebben az évben, — ezt nem kell részletesen bizonygatni. Az általában mostoha, sőt azt mondhatjuk: legmostohább viszonyok egyrészt a múlt évben a földbirtokra hárult súlyos elemi károk, másrészt ugyszólván szembeszökően jutatták nyilvánulásra azt a tényt, hogy a földbirtokos-osztály adófizetőképessége tetemesen csökkent. Ezekhez csatlakoztak legujabban a parasztszociálizmusnak kitörései, melynek olyan helyzetet teremtettek meg földbirtokos-osztályunkban, hogy az adóbehajtásnak a legnagyobb kimérettel kell eljárnia, ha nem akarja teljesen összeroskasztani a birtokos-osztályt. A pénzügyminiszter mindezt előre látta s kellően mérlegelve állapította meg az egy millió forintnyi összeget, mint a melyet a földadó-előírás alkalmával tekintetbe kell venni, avagy pedig a földadó törles fedezetül lehet felhasználni.

Mindenképen helyes és időszerű dolog tehát a földadónak most történt leszállítása. Nem tudjuk, mert csak sejtjük, hogy a miniszter erre az elhatározására erősen sarkalta az a statisztika, melyet saját közgeivel véttetett fel a hazai földadó-viszonyokról. Ez a statisztika (mely éppen ma került a nyilvánosságra) ugyanis igen határozottan juttatja kifejezésre azt a tanulságot, hogy a jelenlegi földadó rendszerünk egy szervezetében, mint keresztülviteleben helytelen, igazságtalan és általában rossz. A reformnak tehát amugy is be kell következnie a legközelebbi idő alatt is így annak a szempontnak, mely az állami adó-jövedelemnek lehető állandóságát kívánatosítja teszi, — ezuttal nem lehet elég sulya a földadó leszállításának megakadályozására.

A földadó leszállításának ténye különben egy magában véve is elég hangos szó a saját jelentőségének kiemelésére. Erről tehát nem kell többet írunk. De nem akarunk megelégedezni arról, hogy Lukács László pénzügyminisztert mindeddig rideg fiskalitással, a gazdasági élet iránt való szűkkeblűséggel vádolták. Ilyen vádra szóbeli mentség semmit se ér. De megjött most a tett, amely egész Magyarország előtt lerontja a vádat a leghatásosabb érvel, melynek neve: a tett.

A kézdivásárhely-ójtozi vasut.

Sok időig az ugynevezett szelidohajtások közé tartozott, az utóbbi időkben azonban egy lépést tett a megvalósulás felé. A napokban ugyanis Kézdi-Vásárhelyt járt Visnovszky Sándor budapesti oklevés mérnök s építési vállalkozó s itt kijelentette, hogy a kézdivásárhely-ójtozi vasut részére felméréseket eszközöl s el is utazott Sósmezőre, hogy a munkálatokat ott megkezdje.

Visnovszky ur már K.-Vásárhelyre visszatért s nekünk alkalmunk volt a készülő vasutra nézve felvilágosításokat szerezni, melyeket következőkben adhatunk elő: A kézdivásárhely-ójtozi vasut vonal kiépítésére Béli Tivadar bodolai nagybirtokos ur nyert kővezessziót s nevezett mérnök ur az ő megbízásából tett helyszíni tanulmányokat. A mi a vasut irányát illeti, háromféle terv van, ugymint: 1. K.-Vásárhely-Nyujtód-Ozsdola-K.-Martonos-Bereczk-Ojtoz-Sósmező. 2. K.-Vásárhely-Szentlélek-Polyán-Bélafalva-Csomortán-Almás-Lemhény-Bereczk-Ojtoz-Sósmező. 3. K.-Vásárhely-Nyujtód-Lemhény-Bereczk-Sósmező.

A három irány közül a legutóbbi a legrövidebb s legegyenesebb vonal, azonban mivel ezen vasut viczinális leendő s így hivatalban van minél nagyobb és népesebb vidéket felvenni hálózatába — ezen irány tekintetbe nem jöhet és pedig nem csak forgalmi, hanem műszaki szempontból sem, mivel ezen esetben a Magyaróstető miatt a pályát jelentékenyen meg kellene nyújtani s így a mellett, hogy a pálya hosszabb lenne, a szomszéd községeket egészen kikerülné. E szerint, tehát csupán a másik két irány között lehet választani. Ezek közül a K.-Vásárhely

ről Szentlélek-felé vezető vonal oly községeket érint, melyek ipari és k. kereskedelmi forgalmukkal K.-Vásárhelyre vannak utalva s ezen vidék népesebb is, mint az oszloai részen, hanem itt már az a nehézség, hogy a vasut vonala ezen irányban körülbelül 5 kilométerrel lenne hosszabb, mint az oszloai, a mi 250.000 frt építési költségnek felel meg, míg ellenben az oszloai irány rövidebb, olcsóbb, műszaki tekintetben könnyebben kivihető s a vidék is népességi és forgalmi szempontból elég jelentékeny arra nézve, hogy egy viczinális sorsát biztosítsa.

Ezek lennének főbb vonásokban azon előnyök és hátrányok, mik a három irány egyike és másika mellett és ellen szólnak, de bármelyik irány fogadtatnék el, az már bizonyos, hogy ezen vasut K.-Vásárhely város jövődjé felérendő rendkívül nagy befolyással leendő, mert míg egyfelől a város és vidék között a kereskedelmi összeköttetés megkönnyebbül és élénkebbé lesz, addig másfelől K.-Vásárhely lesz ez által egyik gőcpontja a keleti kereskedelemnek. Ez új vasut hivatalban lesz, a romániai kereskedelem egy részét, — melyet eddig jó nagy részben Brassó közvetített — Kézdi-Vásárhelyre áttérlni, s hogy az minő előnyöket biztosíthat nekünk, legjobban mutatja éppen Brassó példája, mely a keleti kereskedelem révén virágzott, fel utóbbi időkben. De ezen nagy és általános érdeken kívül is vannak nekünk speciális érdekeink, melyek ezen vasut kiáló fontosságát ránk nézve igazolják. Hogy példát is hozunk fel, vajjon a vasuti közlekedéssel nem lehetne-e azon nagy kincseket, mik a sósmezei gipsz bányákban kiaknázatlanul hevernek, kitűnően értékesíteni, vagy nem lehetne-e a Sósmezőtől 5—10 kilométernyire fekvő petroleum-erőforrásokat — miként Brassóban — egy gyárat állítani fel Kézdi-Vásárhelyt, vagy talán egy gyapjú mosót is? Végül Kézdivásárhely városa a Kecskés-Zsiros és Kótai erdősegekben levő óriási faanyagát nem tudná-e a vasuti közlekedés által jobban értékesíteni? Bizony ez a vasut egy város, mint a vidék jövőjére roppant befolyással van s ha évtizedeken át keservesen éreztük, hogy annak idejében nem a sósmezei csatlakozás fogadtatott el, most okunk van örömdeni, hogy ha egy kissé később is, de megjött, a mit óhajtottunk.

Némi aggályaink lehetnek az iránt, hogy vajjon a román kormány ad-e engedélyt a csatlakozásra, mert mint tudjuk, a román közlekedési politika mindig idegenkedéssel viseltetett eziránt s míg a magyar kormány által kezdeményezett bármelyik csatlakozáshoz készségesen hozzájárult, addig Sósmező felé sehogy sem akart a magyar vasutakkal csatlakozni. Most azonban, mint értesültünk, ott is kedvezőbb szelek fújnak. A román kormány ugyanis nem régebben terjesztett a kamara elé egy törvényjavaslatot a viczinális vasuti hálózatról s ha ez keresztül megy, remélhető, hogy a sósmezei csatlakozásnak sem lesznek akadályai, annyival inkább, mivel Negropontit a Kelet Rotshildja, ki román határszáron nagy petroleum-forrásokkal bír, hajlandó a Vojnestől Sósmezőig terjedő román vasutrészt a maga költségén kiépíteni. Tehát egy magyar, mint a román rész kiépül, mert van, a ki kiépítse s most csakis a román kormánytól függ, hogy az engedélyt megadja-e vagy nem s a közeli jövőben ez is elválik. Addig is reméljük a jobbat.

O.

Irodalom.

— Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharc Történetének — a Lampel R. Wodianer F. és Fiai kiadásában és Graza György szerkesztésében — most jelent meg a 96. füzet, mely utolsó e munkából. E füzet az életrajzi lexikon végét, a czimlapokat s általános tárgymutatót tartalmazza. A füzethez műmelléklet gyanánt Kossuth Lajos legutolsó arcképe van csatolva ezzel a füzettel az ötkötetes munka most már végéig be van fejezve. A nagyszabású maga nemében páratlan munka bővebb méltatására még rátérünk, most csak azt jegyezzük meg, hogy a szabadságharc ötvenéves jubileumára e munkával méltó emléket valóban nem lehetett volna állítani. A munka kapható füzetenként előfizetésre; előfizetési árak: negyedévre 1 frt 80 kr., félre 12 füzet 3 frt 60 kr., részlete is kapható a mű 5 kötetben, ára az egész műnek 35 frt.

— **A magyar nép multja és jelene.** Irta Benedek Elek. Forrong a föld népe, vészhirek száguldoznak be az országot. És azok, a kik nem merültek el a multak krónikáiba, új jelenségképek bámulják a történeteket. Pedig régi dal ez... Im előttünk Benedeknek könyve. A mint olvasunk, olvasunk benne, egyszerre csak úgy rémlik, mintha a jelen bajairól és nyomorúságairól szólna. Ép így forrongott a földnek szegény népe és ép így száguldoztak a vészhirek... Ismernie kellene minden magyar embernek a forrongások és lázadások történetét a multban, hogy akkor, mikor orvoslásra kerül a sor, ne kapkodjunk idegesen és legfőképpen azért, hogy megismervén az okokat és körülményeket, melyek a népet már annyiszor kisodorták nyugalmából, már eleve arra törekedjünk, hogy ilyen okok és körülmények ne ismétlődhessenek. Benedek mélyen belelátott a néplázadások pszichológiájába és finom közel bontogatja szót ama szálakat, melyek a nagy parasztzúdulésekké gabalyodtak össze. Ha Benedek e nagyszabású munkája mindenkör élvezetes és tanulságos olvasmány, úgy kétszeresen ez mostanában, midőn az egész nemzet figyelme újra a nép felé fordul, midőn a békés falvak levegőjét a harezsi vágy, a gyűlölet, az elkecseregés tüze hevíti át és midőn mindenek a gyógyítás, a csillapítás eszközeiről gondolkoznak. A multak ismerése egyik biztosítéka a jövő felvirágoztatásának. És azt, a ki a nép multját, történetét, jellemét és lelkét mint hű tükörben akarja látni, nem is segítjük jobb forráshoz, mint Benedek új könyvéhez, melyhez most jelent meg a 8. és 9. füzet. Az egész mű, melyet az Athenaeum r.-t. becsájt közre, 40 füzetből fog állani; egy-egy füzet ára 30 kr.

Ujdonságok.

— **Kitüntetés.** A király Tauszik B. Hugónak a székely kereskedelmi és iparkamara érdemduis elnökének a közügyek terén szerzett kiváló érdemei elismerésül a kir. tanácsosságot adományozta. Öszintén gratulálunk a derék férfiúnak a jól megérdemelt kitüntetéséhez!

— **Kinevezés.** A kolozsvári kir. főügyész Kovács Mihály kolozsvári kir. törvényszéki fogházért a kézdivásárhelyi kir. úszászséghez hivatalszolgává nevezte ki.

— **Új körorvos.** Bereczkben a lemondás folytán megüresedett körorvosi állás e héten töltött be. Két pályázó volt, ugymint Dr. Sándor Sándor, ki megelőzőleg még volt ott orvos, és Dr. Tóth Samu zágoni orvos. Megválasztottat Dr. Sándor Sándor.

— **A hólyagos himlő,** mely az idén némely községben járványosan lépett fel, Kézdivásárhelyt is mutatkozott, de csak szorványosan. E héten egy Rácz Gergely nevű segésvári illetőségű cigány került be a kórházba s ott másnap a fekete himlő mutakozott rajta s miután nem volt beoltva, párnap alatt meg is halt. A kórháznak egy egész osztály kellett legalaposabb desinfeziálni ezen egy beteg miatt. Jelenleg különben a városban himlős beteg nincs.

— **Népmozgalmi statisztika.** A kézdivásárhelyi anyakönyvek szerint mult február havában született 18 gyermek, meghalt 12 egyén. Házasság kötöttet 1, az elmult két hónapban 26 születés, 29 halálos eset és 4 házasság van bejegyezve.

— **Iskolai ünnep.** A kézdivásárhelyi román. kath. gimnázium, XIII. Leó pápa koronázásának huszadik évfordulója alkalmából, f. év március 3-án d. e. 9. órákor, a gimnázium rajztérképén, szépen sikerült ünnepet rendezett. A műsor kiváló pontja Hassák Vidor gimnáziumi igazgató felolvasása, továbbá a „Lumen de Coelo” című költemény előadása volt. A nagyszámú, intelligens közönség élénken megtapsolta, megjelenezte a gyönyörű szép költemény nagy tudományu szerzőjét, Kölln Gyula gimnáziumi tanárt, valamint a szavaló növendékeket is. A legnagyobb örömmel tapasztaltuk, hogy az énekszámok is teljesen kifogástalanul, szépen mentek, mi a lelkes kis csapatot vezető Alföldi Vidor, kántor érdeme. Az ünnepet Bálint László t. kanonok, kerületi esperes s püspöki megbízott szavai zárták be, melyben köszönetet mondott a vendégeknek megjelenésükért s a növendékeket hazaszerezetre, vallásosságra buzdította.

— **Estély.** A helybeli jótékony célú nőegylet folyó hó 9-én szerdán 8 órákor kezdődőleg a „Nemzet szálloda” nagytermében társasestélyt rendez, a melyre a nőegylet tagjait az estély programja iránt érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghívja. Az estély tárgyszorozata a következő: 1. A nőegylet elnöksége részéről Dr. Balogh Vendel nőegyleti titkár, mint házigazda az első társas estélyt megnyitja. 2. Kiss Jenő polg. iskolai tanár a társasestélyek célját, hasznos voltát ismerteti. 3. Székely Margit kisasszony okl. polg. iskolai tanárnő értekezést tart a nők gymnázialis irányú képzéséről, szükségességéről. 4. Zajzon Sándor polg. iskolai tanár a nők realis irányu, természetes hivatásuknak megfelelő képzéséről, neveléséről értekezik. Az értekezések elhangzása után elnök felteszi a kérdést, — hogy a hallgatóság, különösen a nőegylet tagjai is mondják el, hogy e modern kérdést illetőleg minő véleményben vannak. 5. Szabó Teréz kisasszony Pénzes Imre ural cimbalom duettet játszik. 6. Humoros felolvasást tart Martzi Ferencz árvaházi lányiskolai tanár ur. Zárzó. Nagy Lázár takarékpénztári pénztárnok ur a program után társasjátékokról, az elnökség a vendégek szórakoztatásáról gondoskodik. Külön meghívót nem küldünk. Ennyi minden szép és jó 20 kr-ért meghallgatható.

— **Esperes választás.** Nem régebben történt hogy a kézdi ev. ref. egyházkerületben az esperesi megbízás lejárván, új választás történt. Két pályázó volt, ugymint a volt esperes Zoltáni Elek léczfalvi lelkész és Bodor Géza kerületi főjegyző, alesernátoni lelkész. Ezen alkalommal Zoltáni 13 és Bodor 12 szavazatot nyertek, de a választást a Bodor párt folyamodással támadta meg azon alapon, hogy Zoltáni nem kapta meg az abszolút többséget, mivel a kerület összes szavazói felének kellett volna rá szavaznia s mivel csak 25 szavazó jelent meg, a 13 szavazó nem képez általános többséget. A felebezés az erdélyi ev. ref. püspök elé kerülve az a választást megsemmisítette. Az új választásnak mult csütörtökön kellett volna megtörténni s meg is jelentek a szavazók. Elnök esperes Zoltáni Elek a gyűlés megnyitása után kijelentette, hogy miután a püspök határozata ellen folyamodás adatott be, míg a vallás közoktatásügyi miniszter ur végérvényesen nem határoz ezen ügyben, a választás nem tartható meg s ezzel a gyűlést bezárván a választók egy részével eltávozott. Az ott maradt Bodor pártiak erre kijelentették, hogy az esperes választás igenis megárlható s mivel a főjegyző esperes kandidatus vala, az aljegyző elnökele alatt választó gyűléssé alakultak s Bodor Gézá egyhangulag esperessé választották meg. E szerint a kézdi egyházkerület jelenleg azon szerencsés helyzetben van, hogy két esperese van és tovább foly ezen az ev. ref. egyházhoz nem méltó áldatlan küzdelem.

— **Gazdasági előadások.** Említettük volt, hogy a gr. Kun Kocsárd gazdasági iskolai tanárai Háromszék megyében előadásokat tartanak. Eddig Baróton és Sepsiszentgyörgyön tartottak népszerű előadásokat a vidék gazdaságának rendkívüli érdeklődése mellett. Szombaton Kézdivásárhelyre érkezettek s vasárnap fogják a hirdetett előadást megtartani a tanácsház dísztermében.

— **Revolveres utas.** Akadnak izgága, rakoncátlan emberek itt is, a kik sehogyssem tudnak megbarátkozni a ranggal s főként a vasuti állomásokon adnak nagy gondot a pályatér őreinek, kik a szabályzatoknak megfelelően csak kötelességüket teljesítik, midőn a rend fentartására szigoruan felügyelnek. Tegnapelőtt a kilényi megálló helynél Pataky Zsigmond bikfalvi lakost figyelmeztette Kolumbán Antal vasuti őr, hogy a pályatestnek azon az oldalán menjen, melyen a rendes gyalogjáró ut vezet, de Pataky ennek dacára az a járásra tilos oldalra ment. S mikor az őr letartóztatta Patakyt s a sepsi-szentgyörgyi állomásfőnök elé akarta vezetni. Dulakodás támadt s Pataky revolvért rántott elő és az őre lött. A golyó Kolumbán száján hatolt be a szájpádláson át a nyakcsigolya felé. Patakyt utközben egy rendőr elfogta s a sepsi-szentgyörgyi rendőrséghez kísérte, hol letartóztatták; a szerencsétlen vasuti őrt pedig kórházba szállították. Az életveszélyesen megsebesült ember nehéz sebéből még nem sikerült a golyót kivenni.

— **A gazdaközönség** figyelmét felhívjuk a Sipőcz István pécsi gyógyszerész által labdaes alakban

készített egérméregre, mely biztosan kipusztítja az elszaporodott mezei egereket. Több év óta számos uradalom, gazdaság, község a legjobb sikerrel használja. Egy postacsomagot (circa 5 kgr.) 3 firtért, 100 kgr-t 45 firtért küld Sipőcz István gyógyszerész Pécsen. Hiteles tapasztalatok szerint egy holdot 1—3 kgr. (10—20 ezer labdaes) okvetlen kipusztít.

— **Kitünő magok.** Sok évi tapasztalatunk után határozottan állítjuk, hogy a legjobb és mindig biztos és esnaképes virág- és veteménymagok Mauthner Ödönél kaphatók. Ezen világhírű szolid céget mindenkinek a legjobb lélekkel ajánlhatjuk. A vevők könnyebbségére szolgál, hogy Mauthner Ödönnek Kézdivásárhelyt Kupán Józsefnél raktára van s a magok innen is beszerezhetők.

— **Teljes üzletfelosztás miatt** rendkívüli alkalom nyílik ékszeres, arany- és ezüst áruk, órák barmulatos oleső beszerzésére a 30 év óta Budapesten, Kossuth Lajos utca 17. sz. alatt fennálló Benedek Gábor és Testvére ékszerész- és óraszövőnél. A legdivatosabb ékszerek, ezüstárak, gyertyatartók, girandolok, tálak, kávés- és teás-készletek, mind 13 próbás ezüstből, továbbá valódi svájci órák minden elfogadható áron adatnak el. Ezüst evőeszközök grammja 5 és fél kr., teljes 12 szemcylenek való evőkészletek börtokban 150 firt és feljebb.

— **Felhívás!** Mindazok, kik makacs csuzos és közsvényes bántalmakban szenvednek s hiába használtak szereket avagy gyógyfürdőket, küldjék be ezimeiket Zoltán Béla gyógyszerértárnak (Budapest, Széchenyitér) s ingyen megkapják a csodahatású Dr. Johnsen kenőcs használatának leírását. E szer hatása kitünő, mert még legrégibb csuzos és közsvényes bajokat is bizton meggyógyítja.

Apróságok.

Találka után.

— A legény ábrándozik:
— Életem legboldogabb napja. Megesóskoltam, és nem szólt semmit.
A lányka busul:
— Ah mily boldogtala vagyok. Megesóskolt, de nem szólt semmit.

Megfelelt.

A nőnöveldében beszél a tanár:
— Elmondtam tehát az adatokat, melyek bizonyítják, hogy a férfi agya több, mint a nőé. Mire következtetünk ebből, Vilma kisasszony?
Vilma kisasszony elszántan felel:
— Arra, hogy az agynál nem a mennyiség, hanem a minőség a fontos.

Nyilttér*)

Foulard selyem 65 krtól

3 firt 35 krig méterenként — japáni, chinaistb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg selyem 45 krtól 14 firt méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárjai (es. és k. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbéllyeg ragasztandó.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsöléséket alkalmaztatik közsvényenél, csúznál, tag-szaggatásnál és megfűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem Igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 firt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban kapható; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal szerk.

Sz. 979—898

tlkvi

Hirdetmény.

A kézdíjárshelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírtétetik, hogy Háromszék megyében Feltorja község közhelyei arányosítás általi szabályozás következtében az 1869 évi 2579 sz. I. M. szabályrendelet értelmében átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. 1889. évi XXXVIII. és 1895. évi XVI-ik törv. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. czkben szabályozott eljárás a tlkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás Feltorja községben 1898. évi Április hó 18-án d. e. 9 órakor veszi kezdetét és következő napjain folytattni fog. Ennél fogva felhívtnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a végleges átalakítás után a téves bevezetésekből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekbejegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanának, [de telekkönyvi bekebelezésre évi XXIX. t. cz. 15—18 §. és az 1889. évi XXXVIII. alkalmas okirataik nincsenek, az átírára az 1886. t. cz. 5. 6. 7 és 9 §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényei-

ket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó tlkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és végül:

4. Mindazok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve; ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Kézdí-Vásárhelyen, 1898. február hó 18-án.

Gaal István,
kir. törv. bír.

44 1—3.

Háromszék vármegye alispánjától.

Szám 4604—898.

Pályázati hirdetmény.

Kézdí-Vásárhely rendezett tanácsu város, tanácsai hivatali létszámában a főjegyzői állomás üresedésbe jöven, annak választás útján leendő betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázók kötelesek az 1886. évi XXII. t. cz. 74. §-ához képest, az 1883. évi I. t. cz. 1. 6. §§-aiban kötelezett minősültségeket, erkölcsi és társadalmi előéletüket, eddigi szol-

gálati viszonyait, pályázati kérésük mellett, — mely f. év Március hó 25-ig hozzám beadandó, — igazolni.

A később beérkezett pályázatok figyelembe vételét nem fognak.

A jegyző fizetése: 800 frt fizetés, 200 frt lakpénz és nyugdíj igénye, mely a város nyugdíj intézet szervezete szerint van biztosítva, — ezen kívül a magánosok részére teljesítendő munkálatok utáni, szab. rend. jogosított díjak élvezete.

Sepsi-Szeptgyörgyön, 1898. évi február 23-án.

Gábor Péter s. k.
alispán.

(43 3—3.)

ÚJ VILÁGÍTÁS! TÜNDÉRIES FÉNY!

ELECTRA

gázfejlesztővel, mely felülmúl minden eddigi világítószeret, fénye a vilánnal azonos, de sokkal kellemesebben hat a szemre.

TELJESEN VESZÉLYTELEN ÉS MINDEN ***

*** EDDIGI KÉSZÜLÉKET FELÜLMUL, ***

melynek folytán üzletek, kávéházak, vendéglők, szállodák és magánlakások világítására igen alkalmas.

Kitünő működésért jótállók.

Ezen legjobbnak elismert készülék költségvetésevel kívánatára készséggel szolgálók.

Továbbá ajánlom gőzerőre berendezett nyomdám t. a hol minden fajta nyomdai munkákat, úgymint: könyveket, folyóiratokat, körleveleket, meghívókat a legegyszerűbb kiállításról a legdiszesebbig lehető legjutányosabb árban elvállalok; továbbá figyelembe ajánlom úgy a községi előjáróknak, valamint ügyvédeknek és magánosoknak a részükre szükségeltető nyomtatványok nagy raktárát.

Kiváló tisztelettel!

IFJ. JANCÓS MÓZES,
nyomdatulajdonos.

Levelezéseknél pontos címet kérek.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam, a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágbán elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig

Dr. Morvay István

25 43—* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

Hirdetések

lapunk

kiadóhivatalában

felvétetnek

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzenweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A Mauthner-féle

hirneves

kőnyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapesten Andrássy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön ezéskis olyan csomagoknál vállal teljes jóállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával s a Mauthner névvel jelezve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

28 10—17